

ENTEZITA ȘI ARTRITA PSORIAZICĂ – DIAGNOSTIC IMAGISTIC ȘI TERAPII ȚINTITE

Nicolae Melnic

Conducător științific: Eugeniu Russu

Disciplina de reumatologie și nefrologie, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova

Introducere. Entezita, inflamația zonelor de inserție ale tendoanelor și ligamentelor, afectează circa 41,6% dintre pacienții cu artrită psoriazică, corelându-se cu severitatea clinică, durerea cronică, rigiditatea matinală și scăderea semnificativă a calității vieții. Ecografia precoce crește precizia diagnosticului. **Scop.** Sinteza datelor 2023–2025 privind diagnosticul ecografic al entezitei și eficacitatea bDMARD și JAK în artrita psoriazică, cu observații despre implementarea tratamentelor în sistemul de sănătate. **Material și metode.** Revizuire narativă a literaturii indexate în PubMed, 2023–2025, incluzând meta-analize, studii clinice randomizate, studii de cohortă și recomandările terapeutice GRAPPA/EULAR în artrita psoriazică. Au fost alese articole cu evaluare ecografică a entezelor și studii controlate privind eficiența și siguranța terapiilor țintite bDMARD și JAK. **Rezultate.** Ecografia musculoscheletală detectează entezita la 73–74% dintre pacienții cu artrită psoriazică, față de 12–13% în grupurile de control, cu o specificitate Doppler de 98%, fiind un instrument diagnostic esențial și fiabil. Prevalența medie a entezitei este 41,6%, mai mare în studiile de intervenție (67%) decât în cele observaționale (28%). Ghidurile GRAPPA/EULAR recomandă AINS și infiltrații locale inițial, iar formele persistente necesită bDMARD (anti-TNF, anti-IL-17/23) și inhibitori JAK. Tofacitinib și upadacitinib au redus scorurile de entezită față de placebo în 2023. Accesul la ecografie de enteză și la terapii biologice rămâne limitat. **Concluzii.** Ecografia entezelor este vitală pentru diagnosticul precoce și monitorizarea entezitei în APs, iar terapiile țintite (bDMARD, JAKi) oferă beneficii clinice reale. Pentru îngrijire optimă sunt necesare screening precoce, instruire adecvată și acces extins la imagistică și tratamente moderne. **Cuvinte-cheie:** artrită psoriazică, entezită, ecografie, tratament, APs.

ENTHESITIS AND PSORIATIC ARTHRITIS – IMAGING DIAGNOSIS AND TARGETED THERAPIES

Nicolae Melnic

Scientific adviser: Eugeniu Russu

Rheumatology and Nephrology Discipline, Nicolae Testemițanu University, Chișinău, Republic of Moldova

Introduction. Enthesitis, inflammation of the tendon and ligament insertion sites, affects approximately 41.6% of patients with psoriatic arthritis, correlating with clinical severity, chronic pain, morning stiffness and a marked reduction in quality of life. Early ultrasound significantly enhances diagnostic precision. **Objective.** Summary of 2023–2025 data on ultrasound diagnosis of enthesitis and efficacy of bDMARD and JAK therapies in psoriatic arthritis, with observations on treatment implementation in health-care systems. **Material and methods.** Narrative review of literature indexed in PubMed, 2023–2025, including meta-analyses, randomized clinical trials, cohort studies, and GRAPPA/EULAR guidelines on psoriatic arthritis. Selected articles featured ultrasound assessment of entheses and controlled studies on the efficacy and safety of targeted bDMARD and JAK inhibitor therapies. **Results.** Musculoskeletal ultrasound detects enthesitis in 73–74% of psoriatic arthritis patients compared to 12–13% in control groups, with Doppler specificity of 98%, being an essential and reliable diagnostic tool. The average prevalence of enthesitis is 41.6%, higher in interventional studies (67%) than in observational ones (28%). GRAPPA/EULAR guidelines recommend NSAIDs and local injections initially, while persistent forms require bDMARDs (anti-TNF, anti-IL-17/23) and JAK inhibitors. Tofacitinib and upadacitinib reduced enthesitis scores compared to placebo in 2023. Access to enthesitis ultrasound and biologic therapies remains limited. **Conclusion.** Enthesis ultrasound is vital for early diagnosis and monitoring of enthesitis in PsA, and targeted therapies (bDMARDs, JAKi) provide real clinical benefits. For optimal care, early screening, proper training and broader access to imaging and modern treatments are needed. **Keywords:** psoriatic arthritis, enthesitis, ultrasound, PsA therapy